

“Havacılık ve uzak sektörü geliştikçe ülkemiz de alt yükleniciyle çalışmaya başlıyor. Dolayısıyla, yine girişimcilerin kendi firmalarını kurup, alt yüklenici olarak sektöre hizmet vermeleri mümkün” dedi.

“Dünya Standartlarının Gerisindeyiz”

Panelist Hamdi Erol, kurultayda edindiği izlenimlere göre son beş yıl içinde geline konumun hiç de yabancı atılacak gibi durmadığını, özellikle sivil havacılık alanında iştirak eden birçok yeni firmaların oluştuğunu dile getirdi. Askeri ve sivil havacılığa hizmet veren şirketlerin dünya standartlarına yakın çalışmalar ortaya koyduğunu savunan Erol, bazı faaliyetleri değerlendirirken özellikle yurt dışıyla kıyaslandığında dünya genelindeki standartların oldukça gerisinde olduğumuzun görülebileceğini işaret etti. Bu konuda Brezilya örneğinin ele alınabileceğini belirten Erol şu kıyaslamalarda bulundu: “Brezilya’da havacılık alanındaki gelişmeleri yakından takip edecek olursak dünyada sivil havacılığa uçak üreten üçüncü firma olarak bir MRA firmasının çıkmasına şahit oluyoruz. Bunun dünya piyasası içinde son zamanlarda geldiği konuma baktığımızda küçümsenmeyecek bir yerde olduğunu görüyoruz. Keza Brezilya gibi bir ülkede -ki Brezilya, yüksek gelir grubundaki ülkeler içinde yer alan bir ülke değil- bir Amerika’yla, Avrupa’nın gelişmiş ülkeleriyle kıyasladığımızda, orada özellikle mühendislerin aldığı ücretlerin daha tatminkâr olduğunu görüyoruz. Tabii, bunun da sektörün gelişiminde etkisi olduğunu değerlendiriyorum.”

“İnovasyon ve Patent Konusunda Zayıfız”

Türkiye’deki havacılık potansiyelinin envanterinin ortaya çıkarılması konusunda Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü bünyesinde yapılan kapsamlı çalışmanın yetişen gençler

için büyük bir kaynak olduğunu ifade eden Erol, takip edebildiği kadarıyla yurt dışındaki firmalarda özellikle dışarıdan gelen saldırılara karşı mevcut teknoloji ve bilgi birikimini korumak için dışa açılan imkânlarını oldukça keskin kurallarla korumaya çalıştıklarına dikkat çekti. “Burada gördüğüm kadarıyla çoğunuz mesela Windows’un en yeni sürümlerini kullanıyorsunuz; oysa şu anda çalıştığım firmada, belki çoğunuzun tuhafına gidecek; ama hâlâ Windows 2000 işletim sistemi kullanılıyor” diyen Hamdi Erol, buna bağlı olarak gerekli donanımlarda birtakım sıkıntılar bulunduğuna işaret etti. Bir taraftan ciro yaptıklarını, teknoloji ürettiklerini; fakat bunu 10-15 yıllık mevcut bilgisayar yazılım ve donanım teknolojisiyle yaptıklarını kaydeden Erol, “Teknoloji konusunda dün izlediğim bildirimlerde güzel şeyler yapıldığını gördüm; ama inovasyon, yani yenilikçilik konusunda neler yapılıyor? İzlediğim bazı şeylerde bilgilendirme mahiyetinde çok güzel şeyler var. Fakat yenilikçi arayış içinde neler geliştiriyoruz, neler yapıyoruz ve bunları korumak konusunda, yani patent alma konusunda ne kadar etkiliyiz? Daha önce içinde bulunduğum kurum olsun, diğer kurumlardaki uygulama tarzları olsun, kişisel tecrübelerime dayanarak söylüyorum, patent konusunda zayıfız. İnovasyon konusunda da öyle. Ne kadar üreticiyiz? Netice itibarıyla, teknoloji üretmek istiyorsanız, teknoloji üretecek yenilikçi fikirlere ve o yenilikçi fikirlerle ilgili haklara sahip olmanız gerekiyor. Bugün teknoloji üretiyorsunuz; ama ertesi gün bu teknolojiyi daha kolay ve daha çabuk uygulayabilir konuma gelecek olan ülkeler söz konusu. Orta Doğu hızla büyüyor” diye konuştu.

“Eleman İhtiyacımız Artacak”

Panelist Şenel Canik ise çalıştığı Kale Havacılık hakkında bilgi verdi. Kale Havacılığın Kale Kalıbın içinden doğup çıktığını ve yüzde yüz yerli bir

şirket olduğunu belirten Canik, diğer havacılık şirketlerinin ya yabancı ortaklı ya da devlet destekli vakıf şirketleri olduğunu ifade ederek Kale Havacılığın bu yönüyle tek örnek olduğunu söyledi. Kale Havacılığın Boeing’e, Airbus’a ve Northrop Grumman’a uçak parçaları ürettiğini ve alt yüklenicilik yaptığını, ürettiği her şeyi yurt dışına gönderdiğini kaydeden Şenel Canik, “Büyüyerek giden bir şirket. Ciro su neredeyse her sene ikiye katlanarak gidiyor. Bu, şu anlama geliyor: İki sene önce 130 kişiydik, bu sene 200 kişiyiz. Bu, artarak gidecek. Sürekli eleman ihtiyacımız var. Vasıflı personel bulmakta güçlük çekiyoruz. Aslında iki özellik arıyoruz. Eskiden İngilizce aranırdı da bu iki tanenin içinde İngilizce yok şimdi. Bir tanesi, CATIA denilen bilgisayar destekli imalat ve tasarım yazılımı. Bazı üniversitelerde okutuluyor, bazılarında okutulmuyor; ama benim tavsiyem kesinlikle bir şekilde bu yazılımla tanışıp, kendi kendilerine proje yaratıp, tasarım ve imalat tarafını öğrenmeleri. Bu ve benzeri yazılımlarla iş yapabilecek personel bulmakta güçlük çekiyoruz. Sürekli personel arıyoruz. Aradığımız ikinci özellik yaptığı işe kendini vermek, inanmak, karşısındakini de inandırmak. Bu yeri geldiğinde özel hayatınızı bir miktar unutup, işi bitirmek için uğraşmıyor olmayı gerektiriyor. Kale Havacılık tarafında da benim savunma projemde de ihtiyaç duyduğum personel de en çok bu iki özelliğe önem veriyorum. Kale Havacılık tarafında en büyük işlerden bir tanesi, JSF uçağının gövde parçalarını yapıyoruz. JSF, gelmiş geçmiş en büyük savunma projesi. Rakamlar değişmediyse 10 yılda 3 bin adet uçak üretilecek. Bu, günde bir uçak gibi bir anlama geliyor. Bu sayıda daha önce hiç yapılmadı. Dolayısıyla bu büyük bir iş gücü, büyük iş sahası anlamına geliyor ve yine bu alanda çalışacak epeyce personel ihtiyacımız olacak” dedi. ■